

ερεύνης καὶ τὴν συλλογὴν αὐτῶν πρό τινας ἐπιλαβόμενος, ὠρμήθη ἐκ τῆς ιδέας ὅτι ἡ διάσωσις αὐτῶν θὰ παρεῖχε οὐ μικρὸν τὸ ὄφελος τοῖς παρ' ἡμῖν κυρίως γλωσσοδίφαις, ἠθογράφοις καὶ ἱστορικοῖς, καὶ ἐμοὶ εὐαρεστοτάτην ἀσχολίαν. Ἀλλὰ τῶν ἀντικειμένων ἅτινα ζωηρότερον ἤγειραν ἐν ἐμοὶ τὸ διάφορον καὶ θερμότερον τὸν πόθον τῆς συλλογῆς, εἰσὶ τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα τῆς νήσου, ὧν τὰ τελευταῖα κυρίως ἔχουσι τὰ πλεῖστα καταφανῆ τὴν σχέσιν πρὸς τὰ τῶν ἀρχαίων, ἄλλα δὲ εἰσι πάντως ἑλληνοφανῆ. Τῆς περιγραφῆς τούτων ἐν μικραῖς διατριβαῖς ἀρχόμεθα ἀπὸ τῶν κατὰ τὴν σημερινὴν ἑορτὴν τῶν εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου.

Α'.— Η ΜΙΣΟΣΠΟΡΙΤΙΣΣΑ

Ἡ ἑορταζομένη σήμερον Παναγία ὀνομάζεται παρὰ τοῦ λαοῦ *Μισοσπορίτισσα*, ἔφορος οἰοεὶ νομιζομένη τῆς σπορᾶς ἐν γένει, νέα Δημήτηρ, ἧς ἡ ἑορτὴ συμπίπτει μετὰ τῶν μέσων τοῦ χρόνου τῆς σπορᾶς τῶν δημοτριακῶν.

Ὁ γεωργὸς εὐρισκόμενος ἤδη εἰς τὸ μέσον τῆς ἐργασίας του ταύτης, ἐξ ἧς, μάλιστα παλαιότερον, ὅτε ἐν γένει τὰ σιτηρὰ ἦσαν τῶν κυριότερων τοῦ τόπου προϊόντων, ἀναρτᾷ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ ἄρτου του, τῆς κυρίας τροφῆς του, θεωρεῖ πλέον τὸ ἥμισυ ταύτης ἡσφαλισμένον, ἐπὶ τούτῳ δ' ἐλπίζων λέγει τὸ ῥητὸν

»Μισῶσπειρα, μισόφαγα»
»μισῶχω νὰ περάσω»

συνδυάζων οὕτω λεκτικῶς καὶ πραγματικῶς τρία σπουδᾶ α δι' αὐτὸν γεγονότα, τρία πολυσήμαντα χρονικὰ διαστήματα, τὸ μέσον τοῦ χρόνου τῆς σπορᾶς, τὸ μέσον τοῦ ἔτους ἀπὸ τοῦ θερισμοῦ καὶ τοῦ ἡμίσεος μέλλοντος ἔτους τὴν ἐξασφάλισιν ὡς ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε γενομένης ἡμισείας σπορᾶς, ἐπὶ τούτῳ δὲ σήμερον γενικὴ ἐπικρατεῖ συνήθεια νὰ βράζωσι τὰ *πολυσπορία* (ἡ σπανιότερον *μουρμπουρέλια*) ἧτοι διαφόρων εἰδῶν ὄσπρια καὶ δημοτριακῶν ὁμοῦ, εἰς ὧν δὲ τὰς τραπέζας θὰ ἴδῃ τις, σήμερον ἐν Κεφαλληνίᾳ διὰ τὸ καλὸν τὸ περιεργὸν φαγητὸν ἐν ᾧ θὰ εὔρη ἀπὸ τῶν κυάμων μέχρι τῆς φακῆς καὶ ἀπὸ τοῦ ἀρχβοσίτου μέχρι τοῦ ἀγριοκοκκίου. Εἰς πολλὰς οἰκίας μάλιστα βράζουσι μεγάλην ποσότητα διανεμόντες εἴτα ἐξ αὐτῶν εἰς τοὺς πτωχοὺς, πολλοὶ δὲ παντοπῶλαι μιγνύντες τὰ διάφορα ὄσπρια καὶ σιτηρὰ, δωροῦσιν εἰς τοὺς πελάτας τῶν καταστημάτων των.

Τὸ ἔθιμον τοῦτο ἔχει ἀφεύκτως ἀρχαίαν τὴν καταγωγὴν. Κατὰ τὸν Πυανεψιδῶνα, μῆνα τέταρτον ἢ πέμπτον τοῦ ἀττικοῦ ἡμερολογίου πολλάκι ἦγοντο ἑορταὶ καὶ πολλοὶ ἐτελοῦντο ἀ-

γῶνες ἐν Ἀθήναις καὶ ἄλλαις ἑλληνικαῖς πόλεσι. Τὰ *Ἀπατούρια* ἡ μεγάλη πολιτικὴ ἑορτὴ, ἐξ ἧς καὶ ὁ μῆν *Ἀπατουρίων* παρ' Ἐφεσίοις καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Ἀσίας, τὰ *Χαλκεῖα* πρὸς τιμὴν τοῦ Ἡρακλείου, οἱ πρὸς τιμὴν τοῦ Ἡλίου ἀγῶνες, ἡ ἑορτὴ τῆς Παλλάδος καὶ τοῦ Ἄρεως, καὶ αἱ μεγάλαι ἑορταὶ τῶν *Πυανεψιδῶν* καὶ τῶν *Θεσμοφορίων*.

Ἄλλ' αἱ δύο τελευταῖαι ἐσχετιζόντο σπουδαίως μετὰ τῆς ἐποχῆς διότι ἡ μὲν τῶν Πυανεψιδῶν, ἐξ ἧς ἐπωνομάσθη ὁ καθ' ὃν ἐτελεῖτο ἡ ἑορτὴ μῆν Πυανεψιδῶν, ἦγετο πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος εἰσαχθεῖσα ὑπὸ τοῦ Θεσέως. Κατ' αὐτὴν ἔβραζον ὄσπρια, καὶ κυρίως πύανα ἦτοι κυάμους πρὸς τιμὴν τοῦ Θεοῦ, ἐκ τῆς ἐψέως τῶν πυάνων τούτων κληθείσης τῆς ἑορτῆς Πυανεψιδῶν. Ἡ δὲ τῶν Θεσμοφορίων πρὸς τιμὴν τῆς Δήμητρος ἐπὶ τῷ ὅτι εἰσαγαγοῦσα τὴν γεωργίαν καὶ τὰ γεννήματα ἐγένετο ἡ ἀφορμὴ τῆς ἐπικοινωνίας καὶ νομικῆς τῶν κοινωνιῶν συντάξεως καὶ πρὸς ἀνάμνησιν τῶν νόμων καὶ κανονισμῶν τοῦ ἐξηγενησιμένου βίου ἀποδιδόμενων αὐτῇ τῇ Θεσμοφόρῳ θεᾷ, καὶ ἧτις ἑορτὴ εἰσῆχθη ὑπὸ Ὀρφέως ἐν Ἀθήναις ἢ ἐξ Αἰγύπτου κατ' ἄλλους. Ἡ σύμπτωσις τῶν κατὰ παλαιὸν ἔθιμον βραζομένων ὄσπριων καὶ δημοτριακῶν, ἧτοι τῶν *πολυσπορίων* πρὸς τὰ πύανα τῶν ἀρχαίων, ὁ Πυανεψιδῶν ἀντιστοιχῶν κατὰ τοὺς πλείστους πρὸς μέρος τοῦ Νοεμβρίου τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου, Ἡ Δημήτηρ, ἡ Μισοσπορίτισσα, ὁ χρόνος τῆς σπορᾶς, νομιζόμεν ὅτι ἀρκοῦντως ἐξηγοῦσι τὴν καταγωγὴν τοῦ Κεφαλληνικοῦ ἔθιμου καὶ σχετιζοῦσιν αὐτὸ πρὸς τὴν ἀρχαιότητα, συνδυάσαντος τοῦ λαοῦ ἐν τῇ προτασίᾳ τῆς Παναγίας τὰς θεϊκὰς ιδιότητας καὶ τὰς ἑορτάς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Δήμητρος ἐν τῇ τηρήσει λειψάνων τῶν Πυανεψιδῶν καὶ Θεσμοφορίων.

Ἐν Αἰξουρίῳ τῇ 21 Νοεμβρίου 1888.

ΗΛΙΑΣ Α. ΤΣΙΤΣΕΛΗΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΓΗΝ

Μετὰ τὸν Βεετόβεν καὶ τὸν Σοῦβετ καὶ ὁ Γλοῦκ θ' ἀποκτήσῃ μετ' ὀλίγον μνημεῖον ἐν τῷ κεντρικῷ κοιμητηρίῳ τῆς Βιέννης. Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον τῆς αὐστριακῆς πρωτεύουσας ἀπεφάσισεν ὅπως τὰ ὄσπρια τοῦ περιδόξου μελοποιῦ τῆς *Ἰφιγενείας* μεταφερθῶσιν ἐκεῖ καὶ κατατεθῶσιν ἐν χώρῳ, ἐφ' οὗ θέλει στηθῆ μνημεῖον ἄξιον αὐτοῦ, δαπάνη τῆς πόλεως Βιέννης. Ὁ Γλοῦκ νῦν κεῖται τεθαμμένος ἐν τῷ κοιμητηρίῳ τοῦ Προαστείου Ματζζλίνσдорφ καὶ ὀβελίσκος ἐκ γρανίτου ὀρθοῦται ἐπὶ τοῦ τάφου του.

Ἐσχάτως, παριστανομένης τῆς *Κάρμεν* ἐν τῷ μεγάλῳ θεάτρῳ τῶν Βρυξελλῶν μικροῦ δεῖν συνέβη ἀπευκταῖον κατὰ τὸ τέλος τῆς παραστάσεως. Παρασυρθεῖς ὑπὸ τοῦ πάθους ὁ ὑποκρινόμενος τὸν δὸν Χοσσὲ ὑψίφωνος, ὅτε ἡ *Κάρμεν* λέγει πρὸς αὐτὸν ὅτι δὲν τὸν ἀγαπᾷ πλέον καὶ σπεύδει εἰς συνάντησιν τοῦ ἐπευφημουμένου ταυρομάχου Μα-σκαρίλιου, ἐπληξεν αὐτὴν βιαιότερον τοῦ πρέποντος διὰ τοῦ ἐγχειριδίου εἰς τὸ στήθος καὶ ἐπληγωσεν ἑλαφρῶς πῶς τὴν ἀσπλαγγχον ἠθοποιῶν. Εὐτυχῶς τὸ ὄπλον δὲν ἦτο πολὺ ὀξύ, οὐδ' ἰσχυρόν, ἄλλως τὸ μελόδραμα θὰ εἶχε πραγματικῶς τραγικὴν τὴν λύσιν κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην.

***

Δύο μέγιστα οἰκίαι οἰκοδομοῦνται νῦν ἐν Νέα Ὑόρκη, ὧν ἡ μία ἔχει δεκατρία πατώματα καὶ ἡ ἄλλη ἑννέα. Καὶ τῆς μὲν πρώτης τὸ ὑλικὸν εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ σιδήρεος, διότι τὰ πέντε χαμηλὰ πατώματα γίνονται ὅλα ἐκ σιδήρου, ἐπ' αὐτῶν δὲ θὰ κτισθῶσι τὰ λοιπὰ διὰ πλίνθων· ἡ δὲ δευτέρα κτίζεται ἐν ἀρχῇ μὲν διὰ γρανίτου εἰς τὰ ὑψηλότερα δὲ μέρη διὰ λίθου τῆς Ἰνδιάνας.

Ἡ οἰκοδόμησις τῆς πρώτης, ἣτις εἶνε προφυλαγμένη ἀπὸ πυρκαϊᾶς, θὰ στοιχίσῃ 250 000 τῆς δὲ δευτέρας 400 000 δολλαρίων.

***

Ἀπίστευτα εἶνε τὰ λεγόμενα περὶ τῆς καθαρῆς ἀριότητος ἐν Ὀλλανδίᾳ. Ὁ Ἐδμόνδος δὲ Ἀμίτσης ἐξῆρεν αὐτὴν ἐν τῷ περὶ Ὀλλανδίας συγγράμματι, οὗ μέρη ἐδημοσιεύθησαν ἄλλοτε ἐν τῇ *Ἐστία*. Ἄξια ἰδιαιτέρας σημειώσεως εἶνε τὰ περὶ καθαρότητος τῶν σταύλων εἰδικῶς ἄτινα γράφει νῦν ἡ *Nature*:

Πολλάκις ὁ σταύλος τῶν ἀγελάδων εἶνε καθαρώτερος καὶ τοῦ ἐνδικοιτήματος τῶν ἰδιοκτητῶν. Πρὶν εἰσελθῆ τις εἰς αὐτὸν ὀφείλει νὰ σφογίσῃ τοὺς πόδας ἐπὶ τῆς ἐστρωμένης ψιάθου. Οἱ σταῦλοι εἶνε συνήθως ἐκτισημένοι διὰ ποικιλοχρῶν πλινθίων ἀμέμπτου καθαρότητος καὶ σιλικῆς πνότητος. Τὰ παράθυρα εἶνε κεκοσμημένα διὰ παραπετασμάτων ἐκ μουσελίνης καὶ διὰ γαστρῶν εὐανθῶν. Αἱ φάνται ἐζωγραφημένα. Αἱ ἀγελάδες αὐταὶ κτενισμένοι, πλυμένοι. Ὅπως μὴ ρυπαίνωνται δένουσι τὰς οὐράς αὐτῶν διὰ λεπτοῦ σχοινοῦ ἀπὸ τῆς ὀροφῆς. Αὐλαξ, διὰ τῆς ὁποίας διαρκῶς ῥεεῖ ὕδωρ, παρασύρει πᾶσαν ἀκαθαρσίαν. Μόνον παρὰ τοὺς πόδας τῶν ζώων βλέπει τις προσκαίρως κόπρον καὶ ῥύπους· τὸ λοιπὸν μέρος τοῦ ἐδάφους εἶνε ἄσπιλον. Ὁ ἀήρ εἶνε τόσο καθαρός ὥστε κλειῶν τις τοὺς ὀφθαλμούς ἀδυνατεῖ νὰ πιστεύσῃ ὅτι εὕρισκεται ἐντὸς σταύλου ἀγελάδων.

***

Ἐν Βαλτιμόρη ἀπέθανεν ἐσχάτως γυνὴ ζυγίζουσα 858 λίτρας. Ἀντίζηλον ἄλλην κατὰ τὸ

βάρους δὲν εἶχεν· ἀλλ' εἰς συμπολίτης αὐτῆς τὴν ὑπέρέβη παραδόσας εἰς τὴν γῆν κατὰ τὸν θάνατόν του ἡμῖσιν τόνον σαρκὸς καὶ ὀστέων!

***

Κατὰ τὴν στατιστικὴν, ἣν δημοσιεύει ἡ ἐν Βερολίνῳ ἐκδιδόμενη ἐφημερίς *Φλόξ* ὄργανον τῶν θιασωτῶν τῆς ἀποτεφρώσεως τῶν νεκρῶν, μέχρι τῆς 1 Αὐγούστου 1888 ἀπετεφρώθησαν σώματα: ἐν Γότθα 554, ἐν Ἰταλίᾳ 998, ἐν Ἀμερικῇ 287, ἐν Σουηδίᾳ 39, ἐν Ἀγγλίᾳ 16, ἐν Γαλλίᾳ 7, ἐν Δανίᾳ 1. Ὁ μεγαλύτερος σύλλογος ὑπὲρ τῆς ἀποτεφρώσεως εἶνε ὁ ἐν Στοκχόλμῃ ἀριθμῶν 3,012 μέλη, ὑπάρχουσι δὲ καὶ πολλοὶ ἄλλοι μικρότεροι ἐν Δανίᾳ, Ὀλλανδίᾳ, Γερμανίᾳ, Ἰταλίᾳ, Ἀμερικῇ καὶ ἀλλαχοῦ.

***

Αἱ διατρέχουσαι τὴν Μεγάλην Βρεττανίαν σιδηροδρομικαὶ γραμμαὶ ἀνέρχονται ἐν ὅλῳ εἰς 19,578 μίλλια (31,000 χιλιόμετρα). Τούτων τὰ 10,592 μίλλια εἶνε γραμμαὶ διπλαῖ, τὰ δὲ ὑπόλοιπα ἀπλαῖ. Αἱ γραμμαὶ αὐταὶ ἐκπροσωποῦσι κεφάλαιον ὀνομαστικὸν 951,000,000 λιρῶν στερλινῶν, καταβληθὲν δὲ 846 ἑκατ. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπιβατῶν κατὰ τὸ ἔτος 1887 ἦτο 733,678,000. Τούτων 637 ἑκατ. ἦσαν 3ης θέσεως, 64 ἑκατ. 2ας, 31 ἑκατ. 1ης. Ἐπὶ τῶν γραμμῶν λειτουργοῦσι 15,552 ἀτμουμηχαναί, 35,021 ἄμαξαι ἐπιβατῶν καὶ 500,000 φορτηγοὶ ἄμαξαι.

***

Εἰς παραστάσεις τοῦ Ἀμλετ δοθείσας ἐσχάτως ἐν Γενεύῃ καὶ ἄλλαις ἑλβετικαῖς πόλεσι τὸ πρόσωπον τοῦ δανοῦ βασιλόπαιδος ὑπεκρίθη γυνὴ, ἡ δεσποινὶς Λερού δοκιμωτάτη ἠθοποιὸς, μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας. Ὡς γνωστὸν ὑπάρχουσι ἐυάρθμοι τινες κριτικοὶ οἵτινες ἠθέλησαν ν' ἀποδείξωσιν ἐπικαλούμενοι ἱστορικὰ μακρῦρια οὐχὶ πολὺ πειστικὰ ὅτι ὁ Ἀμλετ ἦτο γυνή. Τούτου θεθέντος, θὰ ἦτο δυνατόν ἴσως νὰ ἐννοηθῇ ἐν πολλοῖς ὁ ἀληθῶς μυστηριώδης χαρακτήρ τοῦ Σαίξπηρείου ἥρωος, τοῦ ὁμοιάζοντος πολλαχοῦ πρὸς νευροπαθῆ γυναῖκα.

***

Τὴν 8 Νοεμβρίου ἤρξατο τὸ θέρος ἐν Αὐστραλίᾳ. Ἐκεῖ τὸ φθινόπωρον ἄρχεται τὴν 8 Φεβρουαρίου, ὁ χειμὼν τὴν 8 Μαΐου καὶ τὸ Ἔαρ τὴν 8 Αὐγούστου.

***

Κατὰ τὴν τελευταίαν στατιστικὴν ὁ πληθυσμὸς τῶν αὐστριακῶν χωρῶν ἀνῆρχετο κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1887 εἰς 23,447,192, τῆς δὲ Οὐγγαρίας εἰς 16 $\frac{1}{2}$ ἑκατομμύρια. Ὡστε ὁ ὅλος πληθυσμὸς τῆς Αὐστροουγγρικῆς μοναρχίας ἀνῆρχετο εἰς 40 περίπου ἑκατομμύρια.